

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 75.722 van 11 september 1998

A. 72.874/VIII-
(XIII-116)

In zake : 1. **RUSSEL** Philippe,
2. **TILQUIN** Thierry,
3. **SNYDERS** Pascal,
die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Jean-Paul LAGASSE, advocaat,
Adolphe Lacomblélaan 8, bus 6
1030 Brussel,

tegen :

het Waals Gewest, vertegenwoor-
digd door zijn Regering,
dat woonplaats heeft gekozen
bij Mr. Pierre LAMBERT, advocaat,
Defrélaan 19
1180 Brussel.

Tussenkomen de partij :

**de Nationale Maatschappij
der Belgische Spoorwegen**,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Philippe GERARD,
advocaat bij het Hof van Cassatie,
Louizalaan 523
1050 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIIIE KAMER,

Gezien het op 17 januari 1997 ingediende
verzoekschrift, waarbij Philippe RUSSEL, Thierry TILQUIN
en Pascal SNYDERS de nietigverklaring vorderen van de
bouwvergunning van 6 november 1996, die aan de tussen-
komende partij afgegeven is door de Minister van

Ruimtelijke Ordening, Uitrusting en Vervoer van het Waals Gewest en waarbij de aanleg van de hogesnelheidslijn (HSL) voor het baanvak Hêlécine-Ans toegestaan wordt;

Gelet op arrest nr. 67.705 van 13 augustus 1997 waarbij het verzoek tot tussenkomst in het kort geding, ingediend door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, ingewilligd wordt, de vordering tot schorsing afgewezen wordt en de debatten heropend worden wat het beroep tot nietigverklaring betreft;

Gezien het op 2 september 1997 ingediende verzoekschrift, waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden in de rechtspleging tot nietigverklaring;

Gelet op de beschikking van 22 september 1997, waarbij die tussenkomst wordt toegestaan;

Gezien het op 22 juni 1998 ingediende verzoekschrift, waarbij de verzoekers de wraking vorderen van de heer LEROY, staatsraad, lid van de XIIIe kamer, die bevoegd is om over de grond van de zaak uitspraak te doen, doordat de laatstgenoemde reeds kennis genomen heeft "van het geschil als rechter, niet alleen in het kader van de schorsingsprocedure, maar eveneens bij het onderzoek van de kennelijke gegrondheid van het derde middel van het verzoekschrift tot nietigverklaring met toepassing van artikel 94 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948";

Gelet op artikel 29 van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gelet op de artikelen 61 tot 65 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling

van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 31 december 1968;

Gelet op de beschikking van 29 juni 1998 waarbij de zaak naar de VIIIe kamer verwezen wordt om uitspraak te doen over de vordering tot wraking;

Gelet op de verklaring van 4 augustus 1998 van de heer LEROY, staatsraad, over het verzoekschrift tot wraking;

Gelet op de beschikking van 5 augustus 1998 waarbij de partijen worden opgeroepen om te verschijnen op de openbare terechtzitting van 4 september 1998;

Gehoord het verslag van de heer GEUS, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. J.-P. LAGASSE, advocaat, die voor de verzoekers verschijnt, en van de heer LEROY, staatsraad;

Gehoord het andersluidend advies van de heer MENDIAUX, adjunct-auditeur-generaal van de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de verzoekers met een op 17 januari 1997 ingediend verzoekschrift de nietigverklaring hebben gevorderd van de op 6 november 1996 door de Minister van Ruimtelijke Ordening, Uitrustingen en Vervoer van het Waals Gewest afgegeven bouwvergunning waarbij de aanleg van de hogesnelheidslijn

(HSL) voor het baanvak Hélécine-Ans toegestaan wordt; dat ze dezelfde dag de schorsing van de tenuitvoerlegging van die beslissing gevorderd hebben;

Overwegende dat de heer NEURAY, auditeur bij de Raad van State, op 24 juli 1997 een verslag heeft opgemaakt op grond van artikel 94 van de procedureregeling en van artikel 12 van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State; dat hij van oordeel was dat het derde middel van het verzoekschrift, waarbij het gebrek aan onpartijdigheid van de instantie die het milieu-effectonderzoek heeft verricht werd aangeklaagd, kennelijk gegrond was;

Overwegende dat in arrest nr. 67.705 van 13 augustus 1997 de vordering tot schorsing afgewezen is om reden dat niet voldaan was aan de voorwaarde betreffende het moeilijk te herstellen ernstig nadeel; dat het derde middel van het verzoekschrift om de volgende redenen niet kennelijk gegrond bevonden is :

" Overwegende dat de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van degene die een milieu-effectonderzoek heeft verricht belangrijke kwaliteiten zijn die niet aan twijfel onderhevig mogen zijn; dat niet toegestaan kan worden dat het onderzoek, volgens de keuze van de aanvrager, toevertrouwd wordt aan een persoon die meegewerkt heeft aan het opstellen van het ontwerp, aan het opmaken of het motiveren van de aanvraag; dat aan die persoon niet gevraagd mag worden zijn eigen taak te evalueren ten opzichte van het algemeen belang; dat om alle verdenking van partijdigheid te voorkomen, artikel 10, § 5, van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waals Gewest en de artikelen 21 tot 26 van het besluit van de Waalse Gewestexecutieve van 31 oktober 1991, dat aan het bewuste decreet uitvoering verleent, in de mogelijkheid hebben voorzien om de persoon die een milieu-effectonderzoek heeft verricht te wraken als die "in omstandigheden verkeert die de onafhankelijke uitvoering van zijn taak in het gedrang zouden kunnen brengen"; dat in het onderhavige geval van die mogelijkheid geen gebruik gemaakt is; dat uit het

gegeven dat het onderzoeksbureau GIREA in 1989 volledig onafhankelijk op verzoek van de NMBS een synthese van de milieu-effectonderzoeken heeft gemaakt met het oog op de wijziging van de gewestplannen ten gevolge van de aanleg van de HSL, niet mag worden afgeleid dat dat onderzoeksbureau niet meer de vereiste onpartijdigheid zou bezitten om een milieu-effectonderzoek te verrichten vóór de afgifte van de bouwvergunningen voor de aanleg van deze hogesnelheidslijn; dat dat bureau immers niet zijn eigen taak dient te evalueren, maar moet onderzoeken welke effecten een door het Gewest gekozen baanvak zal hebben, na afloop van een studie waaraan het zijn externe en onpartijdige medewerking heeft verleend; dat het gegeven dat het onderzoeksbureau GIREA verklaard heeft dat het de keuze van het baanvak niet ter discussie stelt, geenzins een blijk van partijdigheid is, maar aangeeft dat het onderzoek uitgevoerd is in het kader dat ervoor aangewezen is, namelijk "meer bepaald rekening houdende met de door het Waals Gewest ingenomen standpunten in het kader van de gedeeltelijke herziening van de gewestplannen" en "op basis van het ontwerp voor de aanleg van de HSL, zoals het door de NMBS aan de gewestelijke overheden voorgelegd is en vervat is in het dossier van de bouwvergunningsaanvraag"; dat het middel niet kennelijk gegrond is; dat er grond is om het onderzoek van het beroep tot nietigverklaring voort te zetten";

dat de heer Michel LEROY, staatsraad, in deze zaak als alleensprekend rechter zitting had, overeenkomstig artikel 90, § 1, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1996;

Overwegende dat de heer NEURAY, auditeur, op 11 februari 1998 zijn verslag heeft opgemaakt, op grond van artikel 12 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, aan het eind waarvan hij besluit tot nietigverklaring van de bestreden handeling op basis van het derde middel van het verzoekschrift, dat in het voormelde arrest nr. 67.705 niet kennelijk gegrond bevonden is;

Overwegende dat de verzoekers aanvoeren "dat er, met toepassing van artikel 29, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, van

artikel 62 van de algemene procedureregeling en van de artikelen 828 en 830 van het Gerechtelijk Wetboek, een grond bestaat die de staatsraad die het voormelde arrest nr. 67.705 gewezen heeft waarbij tegelijkertijd over het al dan niet kennelijk gegrond zijn van een middel en over de tegen een handeling ingestelde vordering tot schorsing een uitspraak gedaan wordt, belet zitting te hebben bij het onderzoek van het beroep tot nietigverklaring van hetzelfde geschil en dat er dan ook een wrakingsgrond bestaat"; dat ze in het bijzonder steunen op artikel 828, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek, dat het volgende bepaalt :

" Ieder rechter kan worden gewraakt om de volgende redenen :

(...)

8° indien de rechter raad gegeven, gepleit of geschreven heeft over het geschil; indien hij daarvan vroeger kennis heeft genomen als rechter of als scheidsrechter, behalve indien hij in dezelfde aanleg :

1. heeft medegewerkt aan een vonnis of een uitspraak alvorens recht te doen; 2. na uitspraak te hebben gedaan bij verstek, van de zaak kennis neemt op verzet; 3. na uitspraak te hebben gedaan op een voorziening, later van dezelfde zaak kennis neemt in verenigde kamers";

Overwegende dat de verzoekers betogen dat er grond tot wraking bestaat met toepassing van de bepalingen, zowel van intern recht als van internationaal recht;

Overwegende, ten aanzien van het eerste punt, dat ze het volgende onderstrepen :

" Al kan er twijfel bestaan over de regeling die dient te worden gevonden voor het conflict dat kan bestaan tussen het Gerechtelijk Wetboek en artikel 17 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, kan de tegenstelling tussen artikel 94, vierde lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 en artikel 828, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek daarentegen alleen opgevangen worden op basis van de voorrang die de wetbepaling van het Gerechtelijk

Wetboek heeft op de verordenende bepaling van de algemene procedureregeling";

dat ze, ten aanzien van het tweede punt, van oordeel zijn dat "het geschil (...) betrekking heeft op de op 6 november 1996 door de Minister van Ruimtelijke Ordening, Milieu en Vervoer van het Waals Gewest afgegeven bouwvergunning waarbij de aanleg van de hogesnelheidslijn voor het baanvak Hélécine-Ans toegestaan wordt" en dat die handeling "ontegensprekelijk rechten van burgerlijke aard van personen, zoals de verzoekers, schenden, die in de onmiddellijke omgeving wonen van de plaatsen waar de omstreden werken zouden moeten worden uitgevoerd"; dat ze zich beroepen op artikel 6, § 1, van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en op artikel 14 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en aanvoeren dat er mag worden van uitgegaan dat hun vrees wat betreft het gebrek aan onpartijdigheid van de gewraakte magistraat geacht mag worden objectief gewettigd te zijn "doordat de verzoekers nog vóór de opening van de debatten over het onderzoek van hun beroep tot nietigverklaring door de Raad van State, en meer bepaald van het enige door het auditoraat onderzochte middel, het derde van het verzoekschrift, de door de magistraat uitgebrachte beoordeling al kennen, daar deze zich reeds over dat middel in het kader van hetzelfde geschil had uitgesproken";

Overwegende dat de deelneming van de heer LEROY, staatsraad, aan het onderzoek van het beroep tot nietigverklaring aangevochten wordt, omdat hij als alleensprekend rechter zitting heeft gehad om zowel uitspraak te doen over de vordering tot schorsing als over het beroep tot nietigverklaring volgens de procedure die bepaald is bij artikel 94 van de algemene procedure-regeling; dat er grond is om een onderscheid te maken tussen die twee aspecten van de vordering tot wraking;

Overwegende dat de vordering tot schorsing afgewezen is om reden dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden handeling de verzoekers geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel kon berokkenen; dat aldus met het arrest niet de grond van het geschil aangepakt is; dat een rechterlijke beslissing waarbij bij voorraad uitspraak gedaan wordt overigens niet tot gevolg heeft dat rechten en verplichtingen van burgerlijke aard vastgelegd worden (E.C.R.M., nr. 7990/77, dec. 11.5.1981, D.R. nr. 24, blz. 57, en nr. 12.446/86, dec. 5.5.1988, D.R. nr. 56, blz. 229);

Overwegende, ten aanzien van de procedure die gevolgd is met toepassing van artikel 94 van de procedureregeling, dat die bepaling als volgt gesteld is :

" Wanneer na inzage van het administratief dossier blijkt dat de vordering kennelijk gegrond is, brengt het aangewezen lid van het auditoraat overeenkomstig artikel 12 onmiddellijk verslag uit aan de voorzitter van de kamer waarbij de zaak aanhangig is.

Lid 2 en lid 3 van artikel 93 zijn toepasselijk.

Indien de voorzitter van de kamer in zijn arrest van oordeel is dat de vordering kennelijk gegrond is, wordt de zaak definitief beslecht;

In het tegenovergestelde geval wordt de procedure voortgezet overeenkomstig dit besluit";

Overwegende dat de verzoekers nalaten uit te leggen in welk opzicht het vierde lid van die bepaling strijdig zou zijn met artikel 828, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek; dat artikel 94, vierde lid, alleen naar de gewone procedure verwijst, en niet de samenstelling regelt van de kamer met drie raadsleden die zich over de grond van de zaak moet uitspreken; dat die bepaling onmisbaar is voor de voortzetting van de procedure en niet belet artikel 828, 8°, van het Gerechtelijk Wetboek eventueel toe te passen;

Overwegende dat, ongeacht de waarde van uiterlijkheden in de rechtsbedeling, de twijfel die de verzoekers uiten over de - objectief bekeken - onpartijdigheid van de heer LEROY, staatsraad, niet toereikend is; dat de specifieke toedracht van de zaak zodanig moet zijn dat de vrees van de verzoekers geacht kan worden objectief gewettigd te zijn; dat in dit verband het feit dat een rechter vóór het proces een beslissing genomen heeft niet doorslaggevend is; dat immers dient te worden nagegaan of er al dan niet een belangrijk verschil bestaat tussen de zaak die met de voorlopige maatregel beslecht is en het probleem dat na afloop van de debatten ten gronde opgelost dient te worden (cf. inzonderheid Europees Hof voor de rechten van de mens, arrest HAUSCHILDT van 24 mei 1989, serie A. nr. 154, par. 46 tot 48);

Overwegende dat, wanneer de voorzitter van de geadieerde kamer of de staatsraad die hij aangewezen heeft, oordeelt dat een middel kennelijk gegrond is, hij ervan uitgaat dat de stelling van de verzoekende partij zo voor de hand ligt dat de uitwisselingen van memories, zoals ze ingesteld zijn bij de artikelen 6 tot 14 van de procedureregeling, geen enkel dienstig gegeven voor het onderzoek van het middel kunnen opleveren, zodat de toepassing van de summiere procedure waarin artikel 94 voorziet, de rechten van verdediging niet kan schaden; dat daarentegen, wanneer de magistraat die een uitspraak moet doen, de bestreden handeling niet vernietigt, hij alleen uitspraak doet over het kennelijke karakter van de door de auditeur voorgestelde regeling en, door te verwijzen naar de normale procedure, een "oordeel" uitsprekt alvorens recht te doen, in de zin van artikel 828, 8°, 1, van het Gerechtelijk Wetboek, omdat hij van mening is dat het geschil niet zo eenvoudig is dat het na een summiere procedure kan worden beslecht door een kamer zitting houdend met één lid; dat een

verwerpingsarrest dat gegrond is op het vierde lid van artikel 94 van de procedureregeling in theorie geenszins vooruitloopt op het beroep ten gronde; dat de omstandigheid dat daarop vooruitgelopen wordt evenwel zou kunnen blijken uit de toedracht van de zaak, inzonderheid uit de motivering van het verwerpingsarrest;

Overwegende dat in het onderhavige geval, om het derde middel van het verzoekschrift te formuleren, de verzoekers steunden op arrest nr. 44.022 van 15 september 1994 in zake V.Z.W. S.O.S. Pays mosan, waarvan de relevante overweging trouwens overgenomen is in arrest nr. 67.705 van 13 augustus 1997; dat de gewraakte magistraat terecht onderstreept dat er tussen deze twee zaken niet te verwaarlozen feitelijke verschillen bestaan; dat bovendien de bewuste overweging niet onlosmakelijk verbonden is met het dispositief van arrest nr. 44.022, dat de bestreden handeling vernietigd heeft op basis van een middel dat ontleend is aan het feit dat de inhoud en de nadere regels van het milieu-effectonderzoek niet vastgelegd waren door de administratieve overheid, en niet aan het gebrek aan onpartijdigheid van degene die het milieu-effectonderzoek heeft verricht, maar gewoon past in de beschrijving van de regeling die ingesteld is bij het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waals Gewest; dat het feit dat de gewraakte magistraat geoordeeld heeft dat op grond van die verschillen in feite en in rechte niet kon worden geconcludeerd dat arrest nr. 44.022 een kennelijk relevant precedent was, niet van die aard is dat de vrees van de verzoekers geacht kan worden objectief gewettigd te zijn;

Overwegende dat het overtollige motief waarbij in arrest nr. 67.705 vastgesteld wordt dat de wraking van degene die het milieu-effectonderzoek verricht heeft niet gevorderd is, een verzoek aan de

partijen inhoudt om hierover uitleg te verstrekken - wat ze niet nagelaten hebben te doen -, bij gebreke waarvan tot een heropening van de debatten had kunnen worden besloten na afloop van de normale procedure; dat uit dat motief niet blijkt dat vooruitgelopen wordt op de grond van het geschil, maar de zorg voor een goede rechtsbedeling;

Overwegende dat de vordering tot wraking niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot wraking wordt afgewezen.

Artikel 2.

De zaak wordt verwezen naar de algemene rol.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op elf september 1900 achtennegentig door :

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	GEHLEN,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.